

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל
לדמותה של רבקה
 לפרשת חיי שרה (על פי שיעורים של הרב אמנון בזק והרב עזרא ביק)

1. **בראשית כ"ד ז:**
 (ז) ה' אֱ-לֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקַחְנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וְאֲשֶׁר דָּבַר לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לִי לֵאמֹר לְזַרְעֶךָ אֶתְּנֶנְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכָו לְפָנֶיךָ וְלִקְחֹתָ אִשָּׁה לְבְנֵי מִשְׁמִי:
2. **בראשית כ"ד י"ד ומ"ח:**
 (יד) וְהִנֵּה הַנְּעִר אֲשֶׁר אָמַר אֵלַיָּה הֵטִי נָא כְדָךְ וְאֶשְׁתֶּה וְאָמְרָה שְׁתֵּה וְגַם גִּמְלִיד אֶשְׁקָה אֶתְּהָ הַכַּחֲתָ לְעַבְדְּךָ לִיצְחָק...
3. **בראשית כ"ד נ-נא:**
 (נ) וַיַּעַן לְבָן וּבְתוֹאֵל וַיֹּאמְרוּ מַה יֵצֵא הַדָּבָר לֹא נוּכַל דָּבַר אֲלִידָךְ רַע אִו טוֹב: (נא) הִנֵּה רַבְּקָה לְפָנֶיךָ קַח וְלֵךְ וּתְהִי אִשָּׁה לְבָן אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דָּבַר ה':
4. **בראשית כ"ד ג:**
 "לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנֵי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי"
5. **בראשית כ"ד, יז:**
 "הַגְּמִיאִינִי נָא מִעַט מִיָּמִים מִכְּדָךְ"
6. **בראשית י"ח ד:**
 "וַיִּקַּח נָא מִעַט מִיָּמִים וַרְחֲצוּ רַגְלֵיכֶם".¹
7. **בראשית י"ח, ו-ז:**
 "וַיִּמְהַר אַבְרָהָם הָאֱהָלָה אֶל שָׂרָה וַיֹּאמֶר מַהֲרִי שְׁלֹשׁ סָאִים קִמַּח סֹלֶת... וְאֵל הַבָּקָר רַךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן בָּקָר רֶךְ וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל הַנְּעִר וַיִּמְהַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ"
8. **בראשית כ"ד, יח-כ:**
 "וַתִּמְהַר וַתֵּרֶד כְּדָה... וַתִּמְהַר וַתַּעַר כְּדָה אֶל הַשִּׁקְתָּ וַתֵּרֶץ עוֹד אֶל הַבָּאָר לְשָׂאֵב"
9. **בראשית כ"ד יד:**
 "וְהִנֵּה הַנְּעִר אֲשֶׁר אָמַר אֵלַיָּה הֵטִי נָא כְדָךְ וְאֶשְׁתֶּה וְאָמְרָה שְׁתֵּה וְגַם גִּמְלִיד אֶשְׁקָה אֶתְּהָ הַכַּחֲתָ לְעַבְדְּךָ לִיצְחָק".
10. **בראשית כ"ד מב-מד:**
 "וְאָבָא הַיּוֹם אֶל הָעֵינָן וַאֲמַר... וְהִנֵּה הָעֵלְמָה הִיצֵאתָ לְשָׂאֵב וְאָמְרָתִי אֵלַיָּה הֵשְׁקִינִי נָא מִעַט מִיָּמִים מִכְּדָךְ. וְאָמְרָה אֵלַי גַּם אֶתְּהָ שְׁתֵּה וְגַם לְגִמְלִיד אֶשְׁאָב הוּא הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִכִּיחַ ה' לְבָן אֲדֹנִי"
11. **בראשית כ"ד מה-מו:**
 "וְהִנֵּה רַבְּקָה יֹצֵאת וְכְדָה עַל שְׂכָמָהּ וַתֵּרֶד הָעֵינָה וַתִּשָּׂאֵב וַאֲמַר אֵלַיָּה הֵשְׁקִינִי נָא. וַתִּמְהַר וַתֵּרֶד כְּדָה מֵעֲלֵיהָ וַתֹּאמֶר שְׁתֵּה וְגַם גִּמְלִיד אֶשְׁקָה וְאֶשְׁתָּ וְגַם הַגְּמִלִים הַשִּׁקְתָּה"
12. **בראשית כ"ד יז-כ:**
 "וַיִּרְץ הָעַבֵּד לִקְרֹאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאִינִי נָא מִעַט מִיָּמִים מִכְּדָךְ. וַתֹּאמֶר שְׁתֵּה אֲדֹנִי וַתִּמְהַר וַתֵּרֶד כְּדָה עַל יָדָהּ וַתִּשְׁקָהּ. וַתִּכַּל לְהִשְׁקֹתָהּ וַתֹּאמֶר גַּם לְגִמְלִיד אֶשְׁאָב עַד אִם כָּלוּ לְשִׁתְּתָהּ. וַתִּמְהַר וַתַּעַר כְּדָה אֶל הַשִּׁקְתָּ וַתֵּרֶץ עוֹד אֶל הַבָּאָר לְשָׂאֵב וַתִּשָּׂאֵב לְכָל גְּמִלְיוֹ"
13. **בראשית כ"ד, ד:**
 "כִּי אֶל אֶרְצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי תֵלֵךְ"
14. **בראשית כ"ד לז-לח:**
 "וַיִּשְׁבַּעֲנִי אֲדֹנִי לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנֵי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנִכִּי יֹשֵׁב בְּאֶרְצוֹ. אִם לֹא אֶל בֵּית אָבִי תֵלֵךְ"
15. **בראשית י"ב, א:**
 "לֵךְ לָךְ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבְּיַת אָבִיךָ"
16. **בראשית כ"ד נד-נה:**
 "וַיִּקְוֶמוּ בְּבָקָר וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי לְאֲדֹנִי. וַיֹּאמֶר אַחִיָּה וְאָמְרָה תִשָּׂב הַנְּעִר אֶתְּנוּ יָמִים אִו עֲשׂוֹר אַחַר תֵּלֵךְ"
17. **בראשית כ"ד ס:**
 "וַיִּירֶשׁ זָרְעֶךָ אֶת שְׁעַר שְׁנָאִיו"

1 לפסוק זה יש הקבלה גם בפס' לב בפרשתנו: "וַיָּבֵא הָאִישׁ הַבִּיטָה וַיִּפְתַּח הַגְּמִלִים וַיִּתֵּן תְּבֵן וּמִסְפּוּא לְגְמִלִים וַיִּמַּסְךָ לְרַחֵץ רַגְלָיו וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ."

18. **בראשית כ"ב, יז:**
 "וירש זרעך את שער איביו"
 19. **יהושע כ"ד, ב-ג:**
 "בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם ואבי נחור ויעבדו אלהים אחרים. ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר"
 20. **בראשית כ"ד סד-סה:**
 (סד) ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל: (סה) ותאמר אל העבד מי האיש הלזה בהלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס:
 21. **רש"י על "ותפל מעל הגמל"**
 "ותפל – השמיטה עצמה לארץ, כתרגומו: אתרכינת, הטתה עצמה לארץ, [ולא הגיעה עד לארץ], כמו הטי נא כדך, ארכיני, ויט שמים וארכין, לשון מוטה לארץ, ודומה לו: כי יפול לא יוטל, כלומר אם יטה לארץ לא יגיע עד הקרקע"
 22. **רמב"ן על "ותפל מעל הגמל"**
 ואין דעת אונקלוס שהשמיטה עצמה מן הגמל לארץ, שאם כן הנה היא נופלת מעל הגמל ממש, לא מוטה מעליו, וכן כל לשון "הרכנה" הטיה לצד אחד בלבד. אבל כוונתו כי מעל הגמל אשר היא רוכבת עליו הטת עצמה לצד אחד להסב פניה ממנו. וכמוהו לדעתי ויראה נעמן רץ אחריו ויפול מעל המרכבה לקראתו ויאמר השלום (מ"ב ה כא), שאין ענינו רק שהשפיל עצמו במרכבה לקראת הרץ אשר היה בארץ לשאול לו בשלום. וכן אמר (שם כו) כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך.
 23. **רמב"ן על "ותרא את יצחק"**
 ותרא את יצחק - לשון רש"י, ראתה אותו הדור ונתביישה ממנו. ורבי אברהם פירש כי הפסוק האחרון מוקדם, כי "ותאמר אל העבד", וכבר אמרה אל העבד, ורבים בתורה כן על דעתו. ובאמת שימצאו מהם, אבל בכאן איננו נכון, שיצטרך לערב שתי המקראות, ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההולך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדוני ותפול מעל הגמל ותקח הצעיף ותתכס. ולדעתי, בראות רבקה איש הולך לקראתה בשדה שירט הדרך והלך בשדה לעומתם, ידעה כי הוא בא לראותם ולקרוא לשלום או להכניסם אל ביתו ללון, עשתה כדרך מוסר הנשים לעמוד בהצנע
 24. **בראשית כ"ד ס"א:**
 "ותקם רבקה ונערתייה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את רבקה וילך"
25. **בראשית כ"ד ס"ה:**
 "ותאמר אל העבד מי האיש הלזה בהלך בשדה לקראתנו".
 26. **בראשית כ"ד ס"ו:**
 "ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה"
 27. **רש"י**
 "את כל הדברים אשר עשה" - "נסים שנעשו לו שקפצה לו הארץ ושנזדמנה לו רבקה בתפלתו"
 28. **בראשית כ"ד ס"ז:**
 "ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה"
 29. **בראשית כ"ד ס"ז:**
 "ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו"
 30. **רש"י**
 "ויבאה יצחק האהלה שרה אמו" - "ויביאה האהלה ונעשית דוגמת שרה אמו, כלומר והרי היא שרה אמו".